

تاریخچه

در تداوم و تکامل نظریه های رشد و توسعه اقتصادی در جهان، از دهه ۱۹۸۰ میلادی نظریه های اقتصادی مبتنی بر توسعه پایدار مطرح و روز به روز از طرفداران بیشتری برخوردار شده است. بر اساس نظریه های مزبور، رشد و توسعه اقتصادی کشورها زمانی مورد انتظار و استقبال است که با تخریب محیط زیست شامل آب، خاک، هوا و تخریب منابع آیندگان همراه نباشد. این نوع توسعه به این معنی است که سطح کنونی مصرف را نمی توان برای مدت طولانی حفظ کرد.

مدیریت سبز چیست

مجموعه ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمری است که در سطوح مختلف دستگاههای دولتی و غیر دولتی صورت می گیرد تا وضعیت موجود سازمان را در جهت نیل به وضعیت مدیریت سبز ارتقاء و تداوم بخشد. مدیریت سبز بر آن است تا هزینه و آثار منفی زیست محیطی ناشی از مصرف در دستگاه های دولتی را از طریق اجرای نظام مدیریت زیست محیطی و تغییر الگوی مصرف بهبود بخشد. مدیریت سبز به عنوان یک رویکرد مدرن زیست محیطی در سازمان ها با تاکید بر یکپارچگی، مسئولیت پذیری اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی در جهان اجرا می شود.

مفاهیم بنیادی مدیریت سبز

این رویکرد مبتنی بر مفاهیم بنیادی زیر طراحی شده است:

- رهبری مبتنی بر رویکرد سبز
- توسعه فرآیندهای سبز
- یادگیری و هدایت نوآوری ایجاد شراکت سبز
- موفقیت پایدار از طریق مسئولیت پذیری

شاخص های مدیریت سبز:

- الف: بهینه سازی مصرف انواع منابع پایه محیط زیست
- مصرف آب (شاخص: متوسط میزان سرانه هر نفر ۱۵۰ لیتر در شبانه روز)
 - مصرف برق (شاخص: میزان مصرف سرانه ۹۰۰ کیلو وات در سال)
 - مصرف سوخت (شاخص: استفاده از گاز طبیعی در ساختمان ها، تأسیسات اداری، سیستم های گرمایشی و سرمایشی و سرانه مصرف بنزین ۶ لیتر در ۱۰۰ کیلومتر در هر خودرو)
- ب- مدیریت پسماند (شاخص: تفکیک از مبدا و سرانه تولید زباله خانگی و شهری به میزان ۴۰۰ کیلوگرم در سال)
- ج- تغییرات ضروری در ساختمان با هدف صرفه جویی
- د- کاهش مصرف کاغذ با توجه به نوع فعالیت دستگاهها و موسسات

مدیریت سبز

دیگر تعاریف مدیریت سبز :

گروه سبز :

تشکیلی است از مسئول و اعضای کار گروه تخصصی مدیریت سبز که در دستگاه های اجرایی، ادارات، شرکت های دولتی، سازمان های دولتی و ... از افراد آگاه به اصول پایه زیست محیطی و با هدف نظارت بر صرفه جویی، بهینه سازی و کاهش مصارف روزمره زیر نظر بالاترین مقام اجرایی سازمان تعیین می شوند .

مرکز سبز :

مرکز سبز در هر شهر یا استان توسط مسئولین ذیربط شهرداری ایجاد می گردد تا کلیه کالاهای تفکیک شده از مبدا از طریق اطاق های سبز به این مراکز جهت بازیافت و استفاده مجدد منتقل گردد .

ایستگاه سبز :

قفسه ای است با فضا های بسته و مشخص جهت نگهداری مواد تفکیک شده توسط کارکنان، که در مسیرهای پر تردد ساختمانهای اداری و مطابق دستورالعملهای ارائه شده تحت نظارت "گروه سبز" ایجاد می گردد. مواد و کالاهای تفکیک شده از این ایستگاهها توسط نظافتچی یا مسئول آبدارخانه سازمانها و مراکز مورد نظر به " اطاق سبز " منتقل خواهد شد.

اتاق سبز :

یک فضای سبز در داخل محوطه وزارتخانه ها یا سازمانها و مراکز مورد نظر ایجاد می گردد. درون این اطاقها کانتینرهای مشخص وجود دارد که کلیه مواد و کالاهای تفکیک شده از زیستگاه های سبز به این کانتینرها منتقل شده و سپس از این اطاقها به مراکز سبز در هر شهر (و یا مسئولین ذیربط شهرداری تحویل می گردد.

قوانین و مقررات مربوط به مدیریت سبز در ایران :

* اصل پنجاهم قانون اساسی

جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می شود. از این رو فعالیت های اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است.

* ماده (۶۶) قانون برنامه چهارم توسعه

کلیه دستگاههای اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند برای کاهش اعتبارات هزینهای دولت، اعمال سیاست های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست، برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل: مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمان ها و وسایط نقلیه)، طبق آیین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید، اقدام نمایند.

* ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه

کلیه دستگاههای اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینهای دولت، اعمال سیاست های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمان ها و وسایط نقلیه) طبق آئین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت با همکاری دستگاههای ذیربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند .

نتیجه :

اعمال مدیریت سبز ابزار قدرتمندی برای اجرای نمودن ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی است که اهمیت و جایگاه ویژه ای در دستگاههای دولتی یافته و به عنوان یک مسئولیت اصلی مدیریتی هر دستگاه محسوب می شود. این امر با هدف صرفه جویی، اصلاح و بهبود فرآیندها، اصلاح الگوی مصرف، اشاعه فرهنگ مصرف بهینه و اعمال مدیریت زمان می تواند شاخص مناسبی برای عملکرد درحوزه اقتصاد مقاومتی نیز باشد. با اقدامات انجام شده و همکاری بی شائبه مسئولان و کارکنان سازمان در رتبه بندی انجام شده در سال ۱۳۹۳ سازمان محیط زیست در شاخص های (آب ، برق و گاز) توانست رتبه اول را کسب نماید که این گام بزرگی بوده و انشا... بتواند برای سال های بعد ادامه یافته و سازمان الگوی مناسبی برای سایر دستگاهها قرار گیرد .

اردیبهشت ۱۳۹۷